

Never Ending Story een uitbundig spektakel voor het hele gezin

Op de rug van geluksdraak Foechoer vliegt de jonge held Atréjoe over het rijk Fantasië. Hij heeft een opdracht van de kleine keizerin: red haar rijk van 'het grote niets'. Hij moet voorbij de reuzenschildpad, langs de nog grotere dodelijke spin en natuurlijk voorbij de Moerassen van de Droefheid. Zelf is hij dankzij een amulet immuun voor alle droefenis. Maar zijn paard Artax niet. Dat zakt langzaam weg en sterft in een van de meest hartverscheurende scènes uit de wereldliteratuur.

Vincent Kouters 28 december 2023, 11:41

The Neverending Story door Het Filiaal theatermakers Beeld Sanne Peper

Want we hebben het hier natuurlijk over *The Neverending Story*. Eerst was er het fantasyboek (1979) van de Duitse schrijver Michaël Ende. Dat werd een wereldhit en in 1984 verscheen de verfilming van Wolfgang Petersen, die nog bekender werd. Met behulp van poppen (zoals in de jaren 80 gebruikelijk was in veel fantasyfilms) werd de (bij vlagen duistere) wereld van Fantasië tot leven geroepen. In het verhaal is de dood een veelvuldig terugkerend motief en ook het apocalyptische aanvoelende ‘grote niets’ is een onheilspellende katalysator.

Over de auteur

[Vincent Kouters](#) is sinds 2006 theaterrecensent voor de Volkskrant. Hij schrijft over toneel en jeugdtheater.

Indrukwekkende plaatjes

Nu is er ook de gelijknamige familietheatervoorstelling door Het Filiaal theatermakers, die dit weekend nog in Utrecht te zien is

en daarna op tournee gaat. Hoe krijg je zo'n episch verhaal, vol monsters, magie en vergezichten, op het toneel? Daarvoor hebben regisseur Monique Corvers en schrijver Don Duyns goed gekeken naar de film. Met poppen, maskers, uitbundige kostuums (van de hand van Eva Arends) en razendsnelle scènewissels creëren ze indrukwekkende plaatjes.

De spin bijvoorbeeld bestaat uit vier mensen die ieder twee poten bedienen. Draak Foechoer verschijnt in verschillende formaten: met podiumbrede vleugels en later in een schaduwspel. Maar ook kleinschalig ziet het er mooi uit.

Twee kleine mensjes zijn, dankzij de poppenspelers erachter, ontzettend grappig. En weerwolf Gmork is niet veel meer dan acteur Maurits van den Berg met op zijn hoofd een abstracte wolfhelm met oplichtende ogen. Dit valt meermaals op: de versmelting van de spelers en de kostuums is wonderbaarlijk goed gelukt.

Nadruk op spektakel

Componist Gábor Tarján maakte daarbij soundtrackachtige muziek die, uitgevoerd door HIIIT (voorheen Slagwerk Den Haag), de filmische kwaliteiten van deze theatervoorstelling afmaakt. Nadeel van deze keuzes en dit tempo is dat vooral het eerste deel erg leunt op het spektakel. Minder belang wordt gehecht aan psychologische diepgang van de personages en de emotionele betrokkenheid van de kijker. De dood van het paard Artax bijvoorbeeld voelt opeens veel minder heftig.

In dat eerste deel leren we Basje Boeckx (Ruta van Hoof) kennen, de echte heldin van het verhaal. In het boek en de film is dit een

jongen: Bastiaan. Basje wordt gepest en trekt zich terug op de zolder van haar school met een mysterieus boek met de titel *Het oneindige verhaal*. Terwijl zij daarin leest over Atréjoe (Sacha Muller) die Fantasië moet redden van het grote niets, zien wij als toeschouwers dat allemaal gebeuren. Van Hoof moet stilletjes in een hoek op het podium blijven zitten. Hoe mooi ook, soms blijft het een plaatjesboek.

The Neverending Story door Het Filiaal theatermakersBeeld Sanne Peper

Maar dat verandert, als opeens blijkt dat de lezende Basje de uitverkorene is. Alleen zij kan het grote niets stoppen. De echte ongeremde fantasie zit immers nooit in de letters op een pagina, maar in het hoofd van de lezer. Dit is het moment waarop de film gek genoeg stopt, maar het boek aan een tweede, existentiëler deel begint.

En deze voorstelling ook. Want Basje belandt in Fantasië en Van Hoof laat haar transformeren tot een energieke, moedige heldin,

die moet leren omgaan met de haast goddelijke krachten die ze daar heeft. En dat is lastig. Basje begint despotische trekjes te vertonen en gaat steeds meer lijken op haar eigen pesters uit het begin van het verhaal. Het grote gevaar in het tweede deel is het verdwijnen van haar identiteit. Ze komt daarbij onder invloed te staan van de heks Xayiede en diens vijftig metalen reuzen, prachtig vormgegeven wederom.

En zo gebeurt er heel veel in twee uur en een kwartier. Met voor ieder wat wils en vaak ook voor ieder wat minder boeiends. De boodschap (wees jezelf) wordt nergens belerend. De makers hebben zich uitgesloofd om te laten zien wat er in het theater allemaal mogelijk is. Hoe je fantasiewerelden kunt bouwen die je stoutste dromen overtreffen, en hoe je die als lezer (of als kijker) naar je hand kunt zetten, als je er maar in gelooft. Nee, als je maar in jezelf gelooft.

The Neverending Story door Het Filiaal theatermakersBeeld Sanne Peper

Al jaren zijn er geruchten over een remake van *The Never Ending Story*, hetzij als film, hetzij als miniserie op een streamer als Netflix of Disney+. Het lijkt voor de hand te liggen, aangezien zo'n beetje alle klassiekers dit lot ondergaan. Er zou door verschillende studio's grof geld geboden zijn voor de rechten. Ook is gehoord dat Peter Jackson (regisseur van onder andere de *Lord of the Rings*-films) het verhaal opnieuw zou willen verfilmen. Maar misschien dat de lauwe ontvangst van recente remakes van jaren 80-fantasyfilms als *Willow* en *The Dark Crystal* de studio's angstig heeft gemaakt. Tot nu toe is er geen officieel bericht. Maar ooit zal dat wel veranderen.

THE NEVERENDING STORY (HET ONEINDIGE VERHAAL, 8+)

Jeugdtheater

★★★★☆

Door Het Filaal theatermakers, tekst Don Duyns, regie Monique Corvers, compositie Gábor Tarján, met o.a. Maurits van den Berg, Sacha Muller, Jaïke Belfor en Ruta van Hoof